

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U BANOVIĆIMA
Broj: 127 0 P 078320 25 P 2
Banovići, 13.05.2026. godine

Općinski sud u Banovićima, sudija Envera Kukić, u pravnoj stvari tužitelja O.P., sin J.; M.P., kći H.; A.P.1, kći S., i A.P.2, sin S., svi iz B., ul. ..., zastupani po punomoćniku Omerović Nisadu advokatu iz Lukavca, protiv tuženog RMU „Banovići“ DD Banovići, ul. Armije BiH br. 52, zastupan po punomoćnici S.M. – zaposlenici, radi naknade štete, vsp.170.874,00 KM, nakon održane glavne rasprave u prisutnosti punomoćnika parničnih stranaka, donio je dana 13.05.2026. godine sljedeću:

P R E S U D U

Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

„Tuženi Rudnik mrkog uglja Banovići DD Banovići dužan je tužiteljima isplatiti na ime prčinjene materijalne štete ne stambenom i sporednom objektu, te na gradskom građevinskom zemljištu na parceli označenoj kao kč.br. 540/21, koja je po novom premjeru označena kao kč.br. 66, zv. 27.juli, i dvorište u površini od 324 m², upisane u PL broj 524 KO ... , na ime štete na stambeno-porodičnom objektu iznos od 244.630,00 KM i iznos na ime štete na prostoru dvorišta od 3.240,00 KM, odnosno ukupan iznos od 247.870,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom na ukupan iznos počev od 01.06.2019. godine, pa do konačne isplate, zajedno sa troškovima postupka, a sve u roku od 30 dana od donošenja presude.“, **kao neosnovan.**

Obavezuju se tužitelji da tuženom solidarno nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od **1.125,00 KM**, u roku od 30 dana od dana prijema prijepisa presude.

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelji su, putem punomoćnika, ovom sudu dana 25.02.2022. godine podnijeli tužbu protiv tuženog radi naknade štete. U tužbi navode da je Presudom Općinskog suda u Živinicama broj P-122/01-B od 20.10.2005 godine djelimično usvojen njihov tužbeni zahtjev za naknadu materijalne štete na ime sanacije stambenog objekta veličine 10 x 10 m u osnovu i 3,30 x 6,55m u prizemlju, plus sprat ukupne površine od 232,42 m², sagrađen na parceli označenoj k.č.br. 540/21, koja je po novom premjeru označena kao kč.br. 66 zv. 27.juli i dvorište u površini od 324 m², upisane u PL broj 524 KO ... , da je sud umjesto apsolutne štete utvrdio da postoji šteta koju je moguće sanirati pa je dosudio ukupan iznos od 8.590,00 KM za sve tužitelje. Cjelokupan iznos, uvećan za dosuđeni iznos novca je iskorišten za

sanaciju kuće pa je kuća u cijelosti renovirana na način što su izvršeni molersko-fasaderski radovi u ukupnoj vrijednosti od 8.600,00 KM, da su, osim tih poslova, tužitelji izvršili i poslove na učvršćivanju vanjskih i unutarnjih zidova, napukline koje su bile šire sanirali na način da su upumpavali žitki cementni beton čime su pokušali spriječiti dalje pucanje kuće i njeno rastakanje, da je isto to učinjeno i sa pomoćnim objektima koji su također sanirani. U tužbi se dalje navodi da je vještak Begić Hamid u ranijem postupku u svom nalazu od 10.05.2005. godine utvrdio „savijanje krovnih slojeva iznad ugljenog sloja pa i glinovitog sloja na kojem su utemeljeni građevinski objekti“ zbog postrudarskih procesa to jeste zbog praznih prostora u otkopanim prostorima i zbog nedovoljne konsolidacije, te da nije došlo do potpune konsolidacije nakon zarušavanja jame Omazići, da time usljed redovne tektonike nastaju pomjeranja čitavih blokova odnosno terena i uneravnuteženosti podloge koja nosi teret odnosno opterećenje izazvano od strane građevinskih objekata, što se direktno manifestuje intenzivnijim pojavama deformacija na građevinskim objektima pa i u konkretnom slučaju. Osim toga, i seizmički procesi su konstanti čiji je izvor jama Omazići i PK Grivice također ostavljaju tragove deformacija bez obzira da li takvi potresi prelaze ili ne granicu dozvoljenog, da je vještak također naveo da se objekat može sanirati ali da će sa aspekta rudarskih radova i geološke grade tla nastati nove pukotine i prsline na građevinskom objektu kao i na pomoćnim objektima, da je u konačnici, stepen tadašnjih deformacija na objektima tužioca vještak geološke struke doveo u nespornu uzročno posljedičnu vezu sa nastavkom postrudarskih procesa u tlu izazvanih nedovoljnom konsolidacijom tla, da je uzrok tome eksploatacija uglja u jami Omazići od strane RMU Banovići kao i drugih faktora koje je izazvao Rudnik svojim radnjama. U tužbi se nadalje navodi da je stambeni objekat usljed postrudarskih radova u cijelosti uništen, da je mogućnost da se pristupi sanaciji stambenog i sporednih objekata potpuno isključena, da su ne samo spomenuti objekti koji su obuhvaćeni ovom tužbom, već i svi susjedni objekti doživjeli istu sudbinu pa je u predmetu Kantonalnog suda u Tuzli (37-56/99 od 06.09.1999 godine potvrđena prvostepena presuda koja je kasnije i realizovana u predmetu Općinskog suda u Banovićima broj P-119/95 od 15.12.1998. godine. Tužitelji su 2009. godine na svoju inicijativu zatražili mišljenje stalnog sudskog vještaka građevinske struke na okolnost tržišne vrijednosti stambenog i sporednih objekata i visine štete na takvim objektima pod pretpostavkom da se radi o potpunoj šteti, pa je vještak izašao na lice mjesta i utvrdio oštećenja na stambenom objektu i dao svoj konačan stav da objekat nije moguće trajno sanirati dokle god se vrši eksploatacija uglja u jami Omazići, te je aktivna legitimacija tužitelja neupitna jer su tužitelji imali odobrenje za gradnju izdato 26.07.1974 godine, da je nepoznato kada je nastupila apsolutna to jeste potpuna šteta jer se radi o postrudarskom slijeganju terena i sporednim radnjama rudnika (otpucavanje mina), a što traje i dan danas, da prema iskazu tužitelja u kuću ne smiju ući nakon zadnje dvije godine odnosno po dogovoru od mjeseca juna 2019 godine, jer su se tada pojavile napukline koje prijete da će se kuća u dijelovima obruši na sve strane, da je trenutno stanje još gore

nego tada. Tužitelji su, izuzev prvotužitelja, bili prinuđeni pokatkad vratiti se u tu kuću kada bi im istekao ugovor o podstanarstvu ili kada nisu imali novac za plaćanje podstanarstva pa bi stanovali u jednoj ili dvije prizemne prostorije koje su manje oštećene i koje su izgledale u boljem stanju od ostatka kuće. U toku postupka punomoćnik tužitelja je ostao kod navoda iz tužbe, te je nakon provedenih vještačenja uredio tužbeni zahtjev (raspravni zapisnik od 16.11.2023. godine), a u završnom izlaganju naveo da tužitelji u dužem vremenskom periodu trpe štetu na svom stambeno-porodičnom objektu poblje naznačenom zajedno sa parcelom, te predlažu da sud usvoji tužbeni zahtjev u cijelosti i tuženog obaveže na snošenje troškova parničnog postupka.

U odgovoru na tužbu tuženi je u cijelosti osporio osnov i visinu postavljenog tužbenog zahtjeva, navodeći da se eventualna oštećenja na predmetnom objektu ne mogu dovesti u uzročno posljedičnu vezu sa tuženim, da je Presudom Općinskog suda u Živinicama, broj: P-122/01-B od 20.10.2005. godine, tužiteljima dosuđen novčani iznos na ime naknade štete za sanaciju stambenog objekta, da je navedenom Presudom utvrđeno da je objekat tužitelja moguće sanirati i da se objekat može koristiti za stanovanje, da se šteta može reparirati sanacijom objekta što bi dovelo do zaustavljanja daljeg propadanja objekta i prouzrokovanja nove štete, da su tužitelji u skladu sa naprijed navedenom presudom i novčanim iznosom koji su dobili na ime sanacije štete nastale na stambenom objektu, trebali izvršiti sanaciju u skladu sa situacionim projektom koji je utvrđen od strane vještaka građevinske struke, da tuženi smatra da tužitelji nisu uradili sanaciju objekta po sanacionom projektu po kojem su bili dužni da postupaju, iz čega nedvojbeno slijedi da je eventualno nova šteta koju potražuju tužitelji nastala isključivo radnjom tužitelja koju tuženi nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći i otkloniti, što predstavlja osnov za oslobađanje od odgovornosti, da ukoliko eventualno postoje oštećenja na stambenom objektu, na iste mogu uticati i drugi faktori kao što su npr. način i kvalitet gradnje, vrsta i kvalitet ugrađenog materijala, tekuće održavanje objekta, starost objekta, uslovi mikrolokacije i drugi faktori građevinskog aspekta. Nadalje se navodi da je položaj predmetne nekretnine takav da su u Rudniku Podzemna eksploatacija uglja otkopna polja, koja su zatvorena, i napuštene jamske prostorije gdje su se vršili rudarski radovi na velikoj udaljenosti u odnosu na predmetnu nekretninu i da ne mogu imati uticaja na eventualna oštećenja predmetne nekretnine. Tuženi također osporava i visinu tužbenog zahtjeva tužitelja obzirom da objekat nije uništen, odnosno na istom nije nastupila totalna šteta, da u navedenom naselju J. gdje se nalaze predmetni objekti postoji određen broj kuća koje nemaju nikakvih oštećenja, što govori u prilog neosnovanosti tužbenog zahtjeva, da su najbliži otkopni rudarski radovi kod tuženog prema naselju gdje se nalazi predmetni stambeni objekat izvođeni u periodu od 1975 do 1982. godine od kada se izvode na velikoj udaljenosti od naselja tako da je uticaj rudarskih radova tj. taj proces na naselje J. u potpunosti prestao najdalje 1987. godine. Istakao je prigovor neurednosti

tužbe i prigovor aktivne legitimacije tužitelja. U toku postupka tuženi je ostao kod navoda iz odgovora na tužbu, a u završnom izlaganju navodi da je tuženi u toku provedenog postupka dokazao da je tužbeni zahtjev tužitelja neosnovan u cijelosti, da je Presudom Općinskog suda u Živinicama broj: P-122/01-B od 20.10.2005. godine, koja je preinačena Presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj:003-0-Gž-06-000001 od 17.10.2006. godine, usvojen tužbeni zahtjev tužitelja te im je na ime naknade štete za sanaciju objekta dosuđen ukupan novčani iznos od 17.180,00 KM koji je tuženi isplatio tužiteljima, da tužitelji nisu izvršili sanaciju objekta kako je to utvrđeno naprijed navedenim presudama, da se iz provedenog vještačenja po vještaku arhitektonske struke može utvrditi da tužitelji nisu postupili po predmjeru i predračunu sanacionih radova koji su utvrđeni navedenom presudom, da se iz dokaza ponude „Dekor“ d.o.o. Banovići, Ugovora koji je zaključen između „Dekor“ d.o.o. Banovići i prvotuzitelja, može utvrditi da je prvotuzitelj objekat sanirao djelimično a da su se sanacioni radovi odnosili na fasaderske i molersko-farbarske radove, što nije u skladu sa predmjerom i predračunom radova koji je utvrđen u ranijem postupku. Također je istakao da po mišljenju vještaka građevinske struke tužitelji nisu izvršili sanaciju objekta prema uputama vještaka građevinske struke iz ranijeg postupka, ali su nastavili radove na dogradnji i nadogradnji kuće bespravno, nestručno, te mimo svih propisa i standarda u oblasti građenja, da su tužitelji izvršili brojna odstupanja prilikom gradnje i dogradnje, a da su to sve propusti tužitelja koji su doveli do nastanka oštećenja na objektima, da je objekat dograđivan i izmijenjen od snimljenog stanja 1998. godine do danas, da su sve izmjene izvršene bez potrebnih akata o gradnji (urbanistička saglasnost, građevinska dozvola i upotrebna dozvola) bez projektne dokumentacije izrađene od strane ovlaštene projektne kuće, bez stručnog nadzora, u sopstvenoj režiji, a što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o prostornom uređenju i građenju TK. U završnom izlaganju tuženi predlaže da sud odbije tužbeni zahtjev tužitelja, potražuje troškove postupka.

U toku dokaznog postupka provedeni su dokazi uvidom i čitanjem predloženi od strane tužitelja, i to u: “[...]”.

Nakon provedenog dokaznog postupka prvostepeni sud je dana 23.12.2024. godine donio presudu kojom je odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja, koja presuda je, po žalbi tužitelja, ukinuta Rješenjem Kantonalnog sud u Tuzli, br. 127 0 P 078320 25 Gž od 13.06.2025. godine, predmet je vraćen prvostepenom sudu na ponovni postupak sa uputom da sud u ponovnom postupku zakaže glavnu raspravu i otkloni sve učinjene povrede i propuste.

Punomoćnik tužitelja je u ponovnom postupku ostao kod tužbe i postavljenog tužbenog zahtjeva, dokaza predloženih i provedenih tokom ožalbenog postupka, te predložio dopunu nalaza i mišljenja vještaka građevinske struke. Nakon izvedenih dokaza uredio je tužbeni zahtjev,

odnosno isti je preinačio na način bliže opisan u izreci presude. Predlaže da sud usvoji tužbeni zahtjev u cijelosti sa tvrdnjom da su tužitelji tokom postupka dokazali kako osnov, tako i visinu tužbenog zahtjeva izvedenim dokazima. Potražuje troškove parničnog postupka.

Punomoćnica tuženog je u ponovnom postupku ostala u cijelosti kod navoda datih u odgovoru na tužbu, kao i svih činjeničnih i pravnih navoda iznesenih tokom ranijeg postupka. U završnom izlaganju predložila je da sud odbije uređeni tužbeni zahtjev i obaveže tužitelje da tuženom naknade troškove postupka.

Na ročištu za glavnu raspravu punomoćnici parničnih stranaka saglasno su predložili da se na glavnoj raspravi ponovno izvedu svi dokazi koji su izvedeni u ranijem postupku imajući u vidu upute iz Rješenje Kantonalnog suda u Tuzli, i to uvidom i čitanjem u: “[...]”, pa je sud, savjesnom ocjenom izvedenih dokaza, u smislu odredbe čl. 8. Zakona o parničnom postupku FBiH („Sl. novine FBiH“ br.53/03,73/05,19/06 i 98/15 u daljem tekstu: ZPP) odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Shodno provedenim materijalnim dokazima tokom postupka, nalazu i mišljenju vještaka geometra Kopic Jakuba iz Banovića od 16.02.2023. godine, iz kojeg proizilazi da je vještak identifikovao parcelu tužitelja kao kč.broj 66, zvana „27 jul“, po kulturi dvorište 324 m², stambena zgrada broj 1 u površini od 146 m², pomoćna zgrada broj 2 u površini od 15 m², što ukupno iznosi 485 m², koja je upisana u ZK uložak broj 801 KO ... , s trajnim pravom korištenja izgrađenog gradskog građevinskog zemljišta u korist: O.P. sin J. sa dijelom 6/12, A.P.2 sin S. sa dijelom 1/12, A.P.1 kći S. sa dijelom 1/12 i M.P. kći H. sa dijelom 4/12, te da su evidentirani vlasnici etažnih jedinica u Etažnim ZK ulošcima broj 2636 i 2637 KO ... kako slijedi: u etažnom zk.ulošku broj 2636 stoji: kč.br. 66/E2, „27 jul“, sprat I stan 2, sastoji se od 3 sobe, 1 kuhinja, 1 kupaonica i 4 ostale prostorije-trosoban stan koji je upisan u korist O.P. sina J. sa dijelom 1/1E, a u etažnom zk.ulošku broj 2637 stoji: kč.br. 66/E3, „27 jul“, prizemlje stan 1, sastoji se od 3 sobe, 1 kuhinja, 1 kupaonice, 1 WC i 4 ostale prostorije-trosoban stan koji je upisan u korist: M.P. kći H. sa dijelom 4/6 E, A.P.2, sin S. sa dijelom 1/6 E, i A.P.1 kći S. sa dijelom 1/6 E, da predmetnoj parceli novog premjera kč.br. 66 KO ... u potpunosti odgovara parceli starog premjera kč.br. 540/21 KO ..., na kojoj su tužitelji upisani kao vlasnici, pa je po ocjeni suda nesporna aktivna legitimacija tužitelja da od tuženog kao pasivno legitimisane strane potražuju naknadu štete koju su pretrpjeli na svojim nekretninama.

Nije sporno tokom postupka da su tužitelji pred Općinskim sudom u Živinicama vodili postupak za naknadu materijalne štete u predmetu broj P-122/01-B, koji postupak je završen pravosnažnom presudom kojom je tuženi obavezan da tužiteljima na ime naknade materijalne štete za sanaciju stambenog objekta dimenzija u osnovu 10x10 i 3,30x6,55m, prizemlje plus sprat, ukupne površine 232,42 m², sagrađenog na parceli kč.br. 540/21,

novi premjer kč.br. 66, zv. „ 27 jul“, isplati ukupan novčani iznos od 17.180,00 KM, i to tužitelju O.P. iznos od 8.590,00 KM, tužiteljici M.P. 4.295,00 KM, tužiteljici A.P.1 iznos od 2.147,50 KM, A.P.2 iznos od 2.147,50 KM, a sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.05.2005. godine pa do isplate, da tužiteljima izmiri troškove parničnog postupka, dok su sa viškom tužbenog zahtjeva kao neosnovanim tužitelji odbijeni, koja Presuda je preinačena Presudom Kantonalnog suda u Tuzli, br. 003-0-Gž-06-000001 od 17.10.2006. godine, u dijelu početka toka zakonskih zateznih kamata.

Iz provedenih dokaza također kao nesporno proizilazi da su na nekretninama tužitelja prisutna oštećenja.

Sporno pitanje između parničnih stranaka jeste uzrok nastanka utvrđenih oštećenja, odnosno da li su to radovi tuženog, ili postupanje tužitelja po Presudi Općinskog suda u Živinicama br. P-122/01-B, odnosno da li je izvršena sanacija po predmjeru i predračunu vještaka građevinske struke koje je predložio u navedenom postupku, a za šta je tužiteljima dosuđena novčana naknada materijalne štete u ukupnom iznosu od 17.180,00 KM.

Iz pročitano g iskaza tužitelja O.P., saslušanog u svojstvu parnične stranke (raspravni zapisnik od 13.10.2023. godine), proizilazi da je 2006. godine urađeno centralno grijanje sa šupom, vrijednost radova sa ugradnjom 8.000,00 KM za gornji sprat gdje on živi, da je izgradio fontanu sa šadrvanom i kaminom u iznosu od 2.700,00 KM, koji je više puta saniran radi pukotina, da je firma „Dekor“ Banovići sanirala pukotine između vijenca i krova zida iznad vrata i prozora, pukotine debljine 5mm do 1cm sanirani su cementnim ljepilom i mrežicom čitava okolica kuće, i unutrašnjost sprata gdje on živi, da je sanirano oštećenje i na njegovom spratu kuće gdje se odvajao beton od zida, u unutrašnjosti njegovog sprata vanjski zidovi su obloženi stiropolom debljine 3cm, a plafoni i unutrašnji zidovi, tj.pregrade su urađene sa stiropolom debljine 2cm sa mrežicom i cementnim ljepilom, te je preko urađen rofiks, da je navedene radove platio u iznosu od 8.600,00 KM, koliko je iznosila presuđena suma novca za štetu na njegovom spratu. Dalje u svom iskazu je naveo da su urađeni i balkoni sa prednje strane kuće, prizemni balkoni vezani za sprat sa propisanim željezom, tj.ankerima, da su radove izvodili A.T. i njegov kolega zv.P., čijeg se imena ne može sjetiti, a po preporuci vještaka Pištoljevića, a ukupni troškovi radova na prizemnim balkonima i spratnom balkonu su iznosili 7.000,00 KM, koji radovi su izvođeni 2007. godine, a 2009. godine, da su urađeni betonski radovi na njegovom ulazu u kuću, te betonske stope dimenzija 1m visine, 1m dužine, 1m širine, sa preporučenom armaturom, sa stubovima i nosećim betonskim gredama, ankerisanim za temelje i sa spratom ploče, da su urađeni novi stepenci ispred ulaza, nova betonska ploča kod ulaza u njegov sprat, zatim betonska ploča za parkiranje auta, koji radovi su ukupno iznosili 17.000,00 KM, da je 2010. godine urađena plastična stolarija na njegovom spratu kuće, a prema fakturi firme Agram

Lukavac radovi su iznosili 3.874,56 KM, da su 2019. godine u mjesecu juli-august njegovi ukućani morali napustiti njegov sprat kuće iz razloga što su se pojavile pukotine na unutrašnjim zidovima njegovog sprata kuće, da su odselili u T., S. m., gdje on i supruga rade, tako da je molerska firma vl.M.A. preuzela saniranje navedenih pukotina, da su radovi završeni do septembra mjeseca do početka školske godine, vrijednost tih radova je iznosila 1.200,00 KM. Što se tiče donjeg sprata u zadnjih 5 godina na krečenje prostorija je uloženo 1.000,00 KM, tj.po 200,00 KM godišnje, na radove oko prozora nakon postavljanja nove stolarije, koja je koštala negdje oko 4-5.000,00 KM, platio je iznos od 250,00 KM, da je radio ojačavanje temelja, da su radove izvodili A.T. i njegovi radnici 2007. godine, i nakon što je ojačavao temelje kuće došlo je do daljeg oštećenja kuće, i to na stepenicama, u temeljima sa tri pukotine, pukla je i prilazna staza, koja je više puta renovirana, odvajali su se balkoni od objekta iako su propisno urađeni, sagrađeni ulaz iz 2009. godine se počeo odvajati od kuće sa jako uočljivim pukotinama. Dalje u svom iskazu je naveo da u donjem spratu predmetne kuće žive četiri člana njegove porodice a na gornjem spratu kuće također žive četiri člana njegove porodice. Sud nije mogao u cijelosti pokloniti vjeru iskazu tužitelja, a posebno u dijelu ojačavanja temelja, da su isti urađeni u cijelosti u skladu sa nalazom i mišljenjem vještaka građevinske struke sačinjenim u predmetu Općinskog suda u Živinicama br. P-122/01-B da se određeni radovi koje je vršio na objektu odnose na redovno održavanje (krečenje i sl.), da je dogradnja i nadogradnja vršena bez relevantne građevinske dokumentacije, odnosno istu nije prezentovao, da većina radova ne odgovara radovima koje je predložio vještak Salihović Zuhdija u svom nalazu u ranijem postupku za sanaciju objekta, koji iskaz je u tom dijelu suprotan utvrđenom stanju na licu mjesta od strane vještaka arhitektonsko-građevinske struke.

Iz pročitano Nalaza i mišljenja vještaka rudarske struke Hrvat Zajima dipl. ing. rudarstva, iz Vogošće, od 20.04.2023. godine i njegovog usmenog obrazloženja (raspravni zapisnik od 24.08.2023. godine), proizilazi da je vještak uviđaj na terenu izvršio dana 02.02.2023. godine, da je na predmetnom objektu uočio pukotine u dijelu temelja, betonskih podloga ispred ulaza u objekat kao i vanjske pukotine na dijelu zidova. Dalje je u nalazu vještak konstatovao da se podzemnom eksploatacijom ugljenih slojeva, otkopnom metodom sa zarušavanjem krovine u otkopane jamske prostore, koje su korištene u dosadašnjoj eksploataciji RMU „Banovići” Rudnik „Podzemna eksploatacija” jame "Omazići", narušava prirodna ravnoteža masiva a što dovodi do pokretanja naslaga iz prvobitnog ravnotežnog položaja, da naslage koje zaliježu iznad eksploatiranih slojeva nastoje popuniti prazninu nastalu otkopavanjem ugljenih slojeva, što prouzrokuje poremećaj masiva iznad otkopanih prostora koji ide sve do površine terena, prouzrokujući razne oblike deformacija u masivu i na površini terena, da gotovo u svim jamama uglja do dubine od 100 m izaziva zarušavanje površine terena, a sa povećanjem dubina eksploatacije površina terena se kontinuirano sliježe, uz pojavu većih ili manjih pukotina,

sa daljim povećanjem dubine radova eksploatacije, deformacije površine se smanjuju te na dubinama preko 1000 m, postaju neznatne, a iznad otkopanog prostora prema površini terena formiraju se u principu zone (od otkopanog prostora prema površini terena), i to: zona rušenja, zona drobljenja, zona pukotina i zona savijanja. Zona savijanja karakteristična je za velike dubine, kod kojih su deformacije površine terena najmanje. Deformacija terena koja se pojavi na površini iznad podzemnih radova naziva se korito slijeganja, da se razaranja masiva i terena iznad otkopanih prostora manifestuju kroz slijeganje terena na površini iznad otkopanih prostora (formiranje korita slijeganja, klizišta, bora i dr.), izmjena prirodnog reljefa, devastacije pejzaža i druge pojave, da uticaj jamskih radova na površinu terena zavisi od više faktora koji se mogu podijeliti u dvije grupe i to prirodno geološki uslovi i rudarski uslovi. U prirodno geološke uslove spadaju: elementi položaja sloja (pad, pružanje i zalijeganje), litološki sastav okolnih stijena, strukturna svojstva mineralne supstance, dubina otkopavanja, debljina ugljenog sloja i drugo. Rudarski uslovi vezani su za sistem eksploatacije: geometrije metode otkopavanja (širina i visina zahvata-fronte rudarskih radova, iskorištenje ugljenog sloja, površine zaštitnih stubova), geometrije otkopnih polja (dužina, širina i površina otkopnih polja), brzine i pravca otkopavanja i drugih faktora, da se nastali pokreti u masivu nazivaju vještačkim uzrocima sa posljedicama i neposrednim uticajima, posredni uticaji i drugi uticaji, da neposredni uticaji nastaju kao posljedica popunjavanja praznog prostora nastalog otkopavanjem uglja, pokretima neposredne i visoke krovine, posredni uticaji nastaju kao posljedica pokreta masiva izazvanih neposrednim uticajima i do njih dolazi zbog odvodnjavanja podzemnih kolektora vode, snižavanjem nivoa podzemnih voda radi nesmetanog obavljanja radova na pripremi i dobivanju uglja itd., drugi uticaji nastaju kao posljedica reaktiviranja starih rudarskih radova, ranije stabilizovanih klizišta, koja se ponovo aktiviraju postojećom eksploatacijom ugljenih slojeva, da posredni i drugi uticaji mogu da izazovu daleko veće deformacije površine terena od neposrednih uticaja. Nadalje je vještak konstatovao da se parcela i objekti tužitelja nalaze unutar granica eksploatacionog polja, da je udaljenost predmetne nekretnine odredio sa ažurne situacione karte jame „Omazići“ RMU „Banovići“ d.d. Banovići koja sadrži i objekte na površini, da je na situacionoj karti vidljivo da su se najbliži rudarski radovi izvodili u otkopnom polju OPZ 9-11, da udaljenost ovog otkopnog polja od predmetne nekretnine iznosi 148 m do stambenog objekta i 138 m do parcele. Također je naveo da je uvidom u Studiju o uticaju podzemne eksploatacije na površinu iznad jame Omazići, Beograd 1981. godine, utvrdio da u otkopnom polju OPZ 9-11 otkopavanje ugljenog sloja vršeno širokočelnom otkopnom metodom u pojasevima debljine 2,5 m uz zatrpavanje otkopanog prostora sa rušenjem krovinih naslaga, prvo otkopavanje u ovom polju sa tri široka čela na razmaku od po 25 m jedno od drugog, završeno je decembra 1978. godine, a krajem 1979. godine u otkopnom polju OPZ 9-11 započeto je otkopavanje tri vezana široka čela u pojasevima ukupne otkopne visine od 7,5 m, da bi se pouzdano odredio domet štetnog uticaja podzemnog

otkopavanja iznad ovog polja **u februaru 1981. godine** postavljene su geodetske tačke sa dvije profilne linije i izvršeno je prvo nulto mjerenje, te koristeći podatke mjerenja na mjernim profilima dobiveni su uglovi po usponu i padu i to: Ugao štetnog uticaja po usponu iznosi 53° , a padu iznosi 58° , a po NCB metodi ovi uglovi po usponu i padu i to: Ugao štetnog uticaja po usponu iznosi 71° a padu iznosi 58° . Vrijednosti dobivene grafitnim putem su neznatno veće i one su kao takve uzete za ograničavanje dometa uticaja: domet uticaja po usponu je 222 m, domet uticaja po padu je 147 m. Maksimalne horizontalne deformacije max. vrijednosti uticaja po usponu je 49,6 do 49,2 mm/m, i uticaj po padu 64,6 do 98,4 mm/m. U zoni štetnog uticaja nalaze se objekti 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42 i 43. Dalje je vještak u nalazu konstatovao da iz Studije o uticaju podzemnih rudarskih radova na eksploatacionom području rudnika "Podzemna eksploatacija RMU "Banovići" na površinu terena i okolne objekte u zoni eksploatacionog područja **iz januara 2009.godine**, prozilazi da se eksploatacija uglja iz "Zapadnog" revira vrši na dva načina klasični način bušenjem i miniranjem uglja, i mehanizovani način dobijanja uglja primjenom samohodne hidraulične podgrade, da eksploatacija uglja u "Zapadnom" reviru započinje u otkopnom polju OPZ 9-11, da je ovo polje otkopano u periodu od 1975 do 1982. godine, u dva zahvata sa po tri pojasa (tri širokočelna otkopa) i ukupnom otkopnom debljinom od 15 m, da se odvodnjavanje jamskih prostorija i radilišta vrši gravitacionim putem, prirodnim oticanjem, sistemom kanala urađenih u horizontalnim jamskim prostorijama kojima se voda usmjerava do najbližih pomoćnih vodosabirnika za pojedina otkopna polja, a iz pomoćnih vodosabirnika voda se pomoću centrifugalnih pumpi usmjerava do glavnog vodosabirnika iz kojeg se uz pomoć pumpnog agregata voda izbacuje vani, da kapacitet pumpi u glavnom vodosabirniku iznosi 200 t/min, da postojeća pumpna postrojenja zadovoljavaju postojeće stanje u jami. **Vještak je dao mišljenje da je prilikom vršenja uviđaja utvrdio postojanje oštećenja na objektu tužitelja**, da je uvidom u ažurnu situacionu kartu jame "Omazići", odnosno očitavanjem udaljenosti sa karte na površini, udaljenost parcele i objekta od izvođenja rudarskih radova tuženog iznosi 148 m (parcela), a 137 m (predmetni objekat), da se parcela i objekti tužitelja nalaze u granicama eksploatacionog polja, da se podzemnom eksploatacijom uglja mogu proizvesti štete na površini terena i okolnim objektima slijeganjem terena, upotrebom minsko-eksplozivnih sredstava u jami i odvodnjavanjem, **da je u konkretnom slučaju devastiranje terena evidentno, potvrđeno geodetskim mjerenjima u vrijeme izrade studije** (1981.god.), da je naučno priznatom metodom definisan domet uticaja, da se može tvrditi da su parcela i stambeni objekat izvan granice uticaja podzemnih rudarskih radova, preciznije, **linija (granica) uticaja podzemnih rudarskih radova je uz parcelu tužitelja, a stambeni objekat se nalazi izvan linije (granice) uticaja, odnosno u neposrednoj blizini iste**. Vještak navodi da projektovana tehnologija upotrebe minsko-eksplozivnih sredstava, a koje za posljedicu ima potrebe, odnosno seizmičke efekte na površinu terena i okolne objekte, da u

konkretnom slučaju količina trenutno iniciranog eksploziva nije mogla proizvesti štetni efekat miniranja na predmetni objekat, da je sva voda u ovom ležištu kontrolisana, odvodnjavanje jamskih prostorija i radilišta se vrši gravitacionim putem, prirodnim oticanjem, sistemom kanala urađenih u horizontalnim jamskim prostorijama kojima se voda usmjerava do najbližih pomoćnih vodosabirnika za pojedina Otkopna polja, da eventualno zapunjavanje vodom starih rudarskih radova utiče na dinamiku slijeganja terena i isto je definisano linijom (granicom) uticaja podzemnih rudarskih radova koja se nalazi uz nekretnine tužitelja, tako da se može konstatovati da je uticaj podzemnih voda zanemarljiv. Na ročištu pred sudom vještak je u cijelosti ostao kod datog nalaza i mišljenja od 20.4.2023. godine, s tim što je ispravio grešku u nalazu na str.8, stav 3, tako da riječi „od izvođenja rudarskih radova tuženog iznosi 148m (parcela), a 137m predmetni objekat)“ a treba da stoji „od izvođenja rudarskih radova iznosi 137m (parcela), a 148m predmetni objekat)“, u ostalom dijelu nalaz ostaje nepromijenjen.

U ponovnom postupku (raspravni zapisnik od 10.02.2026. godine) vještak je u cijelosti ostao kod ranije datog mišljenja, dajući jasne i decidne odgovore na sva postavljena pitanja punomoćnika tužitelja, navodeći da je slijeganje i kretanje terena u kompetenciji vještaka geološke struke s obzirom da do slijeganja i kretanja terena može doći i gdje nema rudarskih aktivnosti. Sud je poklonio vjeru nalazu i mišljenju vještaka rudarske struke koji je odgovorio datom mu zadatku u smislu odredaba člana 155. ZPP-a F BiH, bez obzira na prigovore punomoćnika tužitelja, koji kao ni sud nema stručno znanje iz ove oblasti zbog čega i jeste angažovan vještak rudarske struke.

Iz pročitane nalaza i mišljenja vještaka geologa Mešković Amira iz Tuzle od 22.05.2023. godine i datog usmenog obrazloženja na ročištu od 24.08.2023. godine, proizilazi da je polazište u radu bio zadatak da se na osnovu dokumentacije, snimanja stanja na terenu na osnovu pravila struke i na drugi odgovarajući način... utvrde uzroci oštećenja na spornim nekretninama tužitelja, odnosno o postajanju uzročno - posljedične veze između štete na nekretninama tužitelja i izvođenja rudarskih jamskih radova na proizvodnoj eksploataciji uglja u jami Omazići. Polazeći od utvrđenog stanja i stepena oštećenja tužiteljevih nekretnina, utvrđenog položaja u odnosu na rudarske (jamske) radove, kao i polazeći od izvršene analize ostalih sporednih utjecajnih faktora na oštećenje predmetne lokacije: „loš“ geološki medij u degradiranom stanju, prisutna geomorfologija terena... **utvrdio je da na spornoj parceli nema dramatičnih klizišta, kao ni proloma terena**, ali da je sporna parcela trajno devastirana i da se na istoj ne preporučuje nikakva više sanacija terena i postojećih objekata, niti gradnja bilo kakvih novih objekata, posebno stambenih... da je do oštećenja parcele i objekata tužitelja došlo zbog rudarskih radova u rasjednoj zoni, neravnomjerne konsolidacije i slijeganja ranjivog terena u široj zoni napuštanih jamskih rudarskih radova, blage pojave procesa gravitacijskog naboravanja, klizenja, razvlačenja i

puzanja terena u zoni sporne lokacije kroz sve godine u postrudarskom periodu, da je promjenjiv bio stepen razvoja egzogenih i endogenih geodinamičkih procesa u kosinama površine terena (gdje je i lokacija parcele tužitelja), dakle iznad i oko rudarskih jama došlo je do šteta u vidu: gravitacijskog naboravanja, klizanja, razvlačenja i puzanja terena niz padinu, a sve shodno ekstremnim klimatskim događajima....**generirano prethodnim procesima nekontrolisanog samozarušavanja rudarskih jama, konsolidacije i slijeganja ranjivog terena** (krovina, povlata) **iznad i oko jamskih rudarskih radova, u kosini, da se nekretnine tužitelja mogu posmatrati oštećenim djelatnošću tužene zbog: izvođenja radova tužene na proizvodnoj eksploataciji uglja** (konkretno: blizina jame Omazići), **negativnog uticaja poremećenih naponskih stanja u stijenskom masivu zbog radova tužene u blizini naselja J. i rasjedne zone i oscilacija NPV** (nivoa podzemnih voda) koji je imao nepovoljno dejstvo na stabilnost terena..., i u poremećenoj prirodnoj konstelaciji (hidro) geotehnogenih odnosa kroz dugogodišnji vremenski niz nekretnine tužitelja su imale čitav niz nepovoljnih kritičnih momenata u smislu slijeganja i konsolidacije terena pri poremećenom prirodnom naponskom stanju tla i stijenskog masiva.

U ponovnom postupku vještak geološke struke je u cijelosti ostao kod svog ranije datog mišljenja i usmenog obrazloženja (raspravni zapisnik od 10.02.2026. godine), dajući decidna i jasna obrazloženja na postavljena pitanja punomoćnika tužitelja, a na upit suda je obrazložio da su postrudarski procesi dugogodišnji procesi, da isti shodno kosini konkretnog terena neće stati godinama, jer se radi o trajno ranjivom terenu, što je vidljivo na saniranim objektima u naselju J. i parcelama da ti procesi zavise i od ekstremnih klimatskih promjena zbog narušene prirodne stabilnosti rudarskim radovima zbog obližnjeg oktopnog polja.

Sud je prihvatio nalaz i mišljenje vještaka geološke struke cijeneći da je isti odgovorio datom mu zadatku u cijelosti u smislu odredaba člana 155. ZPP-a F BiH.

Iz pročitano g nalaza i mišljenja vještaka građevinske struke Mujagić Nusreta iz Živinica od 23.02.2023. godine, sačinjenog u postupku donošenja ukinute presude, proizilazi da je vještak dao svoje stručno mišljenje u kojem navodi **da je kuća obrađena kvalitetnim materijalima, da daje lijep dojam, da smatra da je sanacija sasvim poželjna i opravdana**, da vrijednost dvorišta kao gradskog građevinskog zemljišta izračunata uporednom (tržišnom) metodom iznosi 1.407,00 KM, da je to nerealno niska cijeno, ali za takvu nisku cijenu snose odgovornost kupci i općinska Komisija za nekretnine, koji prikazuju i prijavljuju takve nerealno niske cijene nadležnoj Poreskoj upravi radi izbjegavanja plaćanja visokih poreza, da Evropski standardi (EVS) nalažu da se kod procjene neke nekretnine za komparative uzimaju tri najbliže prometovane nekretnine, što je vještak učinio u ovom slučaju i utvrdio da procijenjena šteta na dvorištu iznosi 1/3 vrijednosti izvedenih radova vanjskog uređenja u dvorištu što iznosi 3.240,00 KM, da smatra da je ovako izračunata cijena sasvim realna.

Dalje je vještak u pogledu ukupne visine štete na stambenom objektu i pomoćnom objektu –šupi, naveo da je metodom predmjera i predračuna radova izračunao vrijednost sanacionih radova na kući u iznosu 33.925,00 KM, vrijednost sanacije betonske ploče šadrvana u iznosu 1.000,00 KM, i vrijednost sanacije štete na šupi u iznosu 3.788,00 KM, navodeći u stručnom mišljenju da su podaci u sudskom spisu u mnogim dijelovima kontradiktorni, kada je u pitanju hronologija gradnje kuće i njena veličina i dispozicija, Rješenje o gradnji kuće br.04/IX-364-51/74 od 26.07.1974 godine izdato od strane Sekretarijata za privredu i finansije Skupštine opštine Banovići, na osnovu člana 27. Odluke o načinu izvršenja Generalnog urbanističkog plana grada B. („Službeni glasnik Općine Banovići“ br.5/67), koje je izdato na osnovu Projekta izrađenog od strane „Projekta“ Zavoda za urbanizam i projektovanje Tuzla, od 23.05.1974 godine, u kojem projektu su nacrti objekta čije su dimenzije u prizemlju 8,50 x 7,00 m i sa malim predulazom na sredini gornje strane kuće, a podrum je u donjem dijelu kuće sa vanjskim ulazom i dimenzija 8,50 x 4,61 m, da nije poznato da li je tada kuća sagrađena prema ovom projektu, ali sigurno jeste u skladu sa tada važećom zakonskom regulativom i standardima i propisima iz oblasti građevinarstva, da u nalazu vještaka Jakuba Omerovića, dipl.ing.građ. od 20.08.1998. godine kuća ima veličinu 8,90 x 8,50 m (što sugeriše da je kuća iz 1974.godine imala ove dimenzije) + aneks sa desne strane dim. 8,50 x 1,70 m, što sugeriše da je ulaz sa kupatilom i predsobljem dograđen u nekom vremenskom periodu poslije, umjesto prvobitnog ulaza sa gornje strane, da je podrum iz projekta (1974.godine) proširen na još jednu prostoriju, a podrumski zidovi su i dalje ostali debljine 40 cm, zidani kamenom kao što je prikazano u projektu iz 1974. godine, da za ovu izmjenu u odnosu na projekat iz 1974.godine ne postoje nikakva odobrenja za gradnju niti projektna dokumentacija za dogradnju ulaznog bočnog aneksa, pa se za nju može konstatovati da je bespravna, bez obzira kada je građena. Dalje je vještak naveo da je prema popisnom listu od 09.10.1991 godine iz Katastarskog operata općine B. koji je sačinjen 8. godina prije nalaza pomenutog vještaka, osnova prizemlja i sprata uopšte ne odgovaraju nacrtima vještaka Omerovića, da su na tom popisnom listu nacrtane osnove prizemlja i sprata koje otprilike odgovaraju sadašnjem stanju objekta, ali ne i nacrtima iz nalaza vještaka Omerovića. Dalje je naveo da u nalazu vještačenja od strane vještaka Zuhdiye Salihovića od 16.05.2005 godine se navode dimenzije objekta 6,55x3,30 +10,00 x 10,55 + 3,30 x 6,55 m (prizemlje+sprat) i skica objekta koji je očito u sadašnjim gabaritima, ali bez dograđene verande prema ulici pa čak i bez balkona koji su prikazani u popisnom listu iz 1991. godine, da se na fotografiji sadašnjeg stanja objekta vide te terase spojene polukružnim pločama na obje etaže, ali i iznad lijevog ulaza dograđen dvospratni aneks kojeg nema u pomenutom nalazu. Dalje je vještak naveo da su mu nakon uviđaja od 16.02.2023. godine od strane tužitelja dostavljeni tlocrti prizemlja i sprata objekta i nacrt fasade prema ulici, koji nisu potpisani niti ovjereni i koji ne odgovaraju sadašnjem stanju objekta. Vještak je naveo da na osnovu svega sa sigurnošću može konstatovati **da su sve dogradnje i**

izmjene na objektu, od snimljenog stanja 1998. godine do danas izvršene bez potrebnih akata o gradnji (urbanistička saglasnost, građevinska dozvola i upotrebna dozvola), **bez projektne dokumentacije izrađene od strane ovlaštene projektne kuće, bez stručnog nadzora i u sopstvenoj režiji, a što je sve u suprotnosti sa odredbama aktuelnog Zakona o prostornom uređenju i građenju** („Službene novine TK“, broj 06/11, 4/13, 15/13, 3/15, 2/16 i 4/17), da je šadrvan izgrađen umjesto nekadašnje drvene šupe koja se spominje u dokumentima u sudskom spisu, a zidana šupa je uplanjena nakon zadnjeg premjera i ucrtana je u katastarskom operatu, da je taj objekat sagrađen od tankih zidova i bez horizontalnih i vertikalnih AB serklaža što je u suprotnosti sa sadašnjim propisima, da isti objekat nije uredno održavan jer je krov propao, nema oluke, trotoare, akrilnu fasadu, potkrov strehe i slično, zbog svega navedenog vještak smatra da je izgradnja novog objekta šupe istih dimenzija praktičniji od sanacije. Dalje je naveo da Zakon o prostornom uređenju i građenju od investitora zahtijeva da sagrađe stabilan i čvrst objekat bez obzira na kakvom se terenu gradi, i za tu svrhu isti zakon nalaže geomehaničko ispitivanje tla te na osnovu njega se mora raditi proračun temeljne konstrukcije i ostale primarne konstrukcije objekta, da se vizuelnim pregledom objekta i raskopom temelja sa gornje strane kuće **može sa sigurnošću konstatovati da je sva gradnja izvedena nestručno, bez potrebne projektne dokumentacije i proračuna, te od strane nestručnih lica, odnosno da gradnja nije vršena u skladu sa aktuelnom građevinskom regulativom.** Vještak se također izjasnio da je slijeganje terena ispod kuće nesporno i već dokazano, ali da i za takva zemljišta postoji adekvatna gradnja, da je očito da sve navedene dogradnje i nadogradnje objekta od 1998. godine do danas nisu bile prilagođene takvom terenu, iako su investitori bili svjesni slijeganja terena i njegovih posljedica na objekte, da samim tim što je gradnja vršena **mimo važećih propisa i standarda iz ove oblasti, smatra da su kvalitet i način gradnje imali presudnu ulogu na nastanak evidentirane štete na objektima**, da se kod svake nestručne dogradnje i nadogradnje moraju pojaviti pukotine na spojevima konstrukcija, bez obzira na eventualne vanjske uticaje u vidu klizanja ili slijeganja terena, potresa i slično, da u konkretnom slučaju nije sporna samo dubina fundiranja od 80 cm, jer se ista određuje na osnovu geomehanike tla i težine objekta, već i same dimenzije temeljne konstrukcije, da očito temeljna konstrukcija nije prilagođena nadogradnji objekta niti nestabilnom terenu na kojem je sagrađena. Nadalje se vještak izjasnio da je velika greška urađena i kod izrade trotoara jer su rađeni od betonskih opločnika i odvojeni su od cokla za 20-30 cm. S obzirom da je krov kuće ravan i bez strehe atmosferilije se niz fasadne zidove slijevaju u ovaj uski pojas i podlijevaju temelje čime se uzrokuje omekšavanje terena ispod temelja i samim tim njihovo slijeganje. Dalje je vještak **konstatovao da s obzirom da opisanim štetama na objektu nije narušen niti deformisan osnovni konstruktivni sklop objekta, sanacija je u svakom slučaju poželjna i opravdana.** Također se izjasnio da u sudskom spisu postoji Ugovor o izvođenju molersko-farbarskih

i fasaderskih radova između tužitelja i d.o.o. „Dekor” Banovići od 17.11.2006. godine, da se radi o specijaliziranoj firmi za ovu vrstu radova i svi ugovoreni radovi su izvedeni besprijekorno, a što se može konstatovati pregledom tih radova na samom objektu. Dalje je vještak konstatovao da u sudskom spisu ne postoji dokumentacija koja bi potvrdila da su izvedeni sanacioni radovi na kući u skladu sa predmjerom i predračunom sanacionih radova utvrđenih u nalazu vještaka građevinske struke koje je tuženi predložio kao dokaz na pripremnom ročištu tj. Nalazu i mišljenju od 16. maja 2005 godine iz predmeta br.P-122/ 01-B, izuzev molersko-farbarskih i fasaderskih radova koje je izveo „Dekor“ d.o.o. Banovići. Tako da glavni radovi na ojačavanju temeljne konstrukcije nisu izvršeni, jer u sudskom spisu nije našao dokumente koji dokazuju te radove, niti je na terenu mogao snimiti te eventualno izvedene radove, da radove iz nalaza vještaka Salihovića treba uzeti sa rezervom, jer vještak može predložiti samo orijentacione radove, a stvarne radove može izračunati samo ovlaštena projektna kuća uz prethodnu izradu geomehaničkog elaborata. Također je utvrdio da na kućama na padini iznad predmetne kuće vidi se da je sanacijom izvršeno ojačavanje postojećih horizontalnih i vertikalnih AB serklaža, pa su takva ojačavanja potrebna i kod predmetne kuće. Dalje je vještak konstatovao da tužitelji ne samo da nisu izvršili sanaciju kuće po uputama vještaka Salihovića, već su i nastavili radove na dogradnji i nadogradnji kuće bespravno (bez akata o gradnji), nestručno (bez projektne dokumentacije, bez stručnog nadzora, i bez ovlaštenog izvođača radova) i mimo važećih propisa i standarda iz oblasti građenja, te ako se ima u vidu da su svi ovi radovi izvođeni na objektu građenom 1974.godine, kada nisu postojali današnji propisi i standardi u gradnji, i čiji je projektovani vijek od 50 godina već pri kraju, da je objekat na padini, da nije stručno urađena odvodnja atmosferskih voda, da je kosi krov zamijenjen ravnim isl. **da su to sve propusti koji su mogli dovesti do nastanka evidentirane štete na objektima bez obzira da li tlo ispod njih tone ili ne.** U konačnici je vještak procijenio visinu štete i to na dvorištu iznos od 3.240,00 KM, na kući iznos od 33.925,00 KM, na šadrvanu iznos od 1.000,00 KM i na šupi iznos od 3.788,00 KM, sve u ukupnom iznosu od 41.953,00 KM. Na ročištu pred sudom vještak je u cijelosti ostao kod datog nalaza i mišljenja od 23.02.2023. godine.

U ponovnom postupku (raspravni zapisnik od 25.03.2026. godine) vještak je ostao u cijelosti kod svog osnovnog nalaza i mišljenja od 23.02.2023. godine, kao i usmenog obrazloženja datog na raspravnom zapisniku od 24.08.2023. godine, s tim da je sačinio i dopunu nalaza i mišljenja od 02.04.2026. godine, na način kako je to tražio punomoćnik tužitelja, dajući stručno mišljenje da tržišna vrijednost kuće obračunata tržišnom/uporednom metodom u skladu sa Evropskim standardom procjene nekretnina (EVS) i uporednih nekretnina iz Registra cijena nekretnina (RCN) Federalne geodetske uprave u Sarajevu iznosi:

- za legalni dio kuće koji je trebao biti izgrađen na osnovu izdatog odobrenja za gradnju i projektne dokumentacije i u neto/korisnoj površini od 56,82 m² iznosi: 53.948,00 KM,

- za kuću koja je stvarno sagrađena 1974. godine na predmetnoj lokaciji, koja je registrovana u katastarskom operatu iz 1991. godine i koja je snimljena od strane sudskog vještaka 2005. godine u neto/korisnoj površini od 221 m² iznosi: 209.831,00 KM;

- za kuću u sadašnjem stanju koja je sanirana i dograđena i nadograđena 2005. godine u stanju u kojem je danas, a koja iznosi: 273.255,00 KM

Tržišna vrijednost kuće obračunata troškovnom metodom, u skladu sa Evropskim standardom procjene nekretnina (EVS) i izračunatom realnom prosječnom građevinskom cijenom 1 m² neto/korisne površine kuće u Banovićima:

- za legalni dio kuće koji je trebao biti izgrađen na osnovu izdatog odobrenja za gradnju i projektne dokumentacije u neto/korisnoj površini od 56,82 m² iznosi: 52.433,00 KM,

- za kuću koja je stvarno sagrađena 1974. godine na predmetnoj lokaciji, koja je registrovana u katastarskom operatu iz 1991. godine i koja je snimljena od strane sudskog vještaka 2005. godine u neto/korisnoj površini od 221 m², iznosi: 203.937,00 KM,

- za kuću u sadašnjem stanju koja je sanirana i dograđena i nadograđena 2005. godine u stanju u kojem je danas, a koja iznosi: 265.580,00 KM.

Tržišna vrijednost kuće obračunata tržišnom/uporednom metodom u skladu sa Evropskim standardom procjene nekretnina (EVS) i izračunate prosječne tržišne cijene 1m² korisne površine kuće iz „Izvešća o stanju tržišta nekretnina u Federaciji BiH za godinu 2025“, izdatog od strane Porezne uprave Federacije BiH, a što je tražio punomoćnik tužitelja:

- za legalni dio kuće koji je trebao biti izgrađen na osnovu izdatog odobrenja za gradnju i projektne dokumentacije i u neto/korisnoj površini od 56,82 m² iznosi: 48.297,00 KM,

- za kuću koja je stvarno sagrađena 1974. godine na predmetnoj lokaciji koja je registrovana u katastarskom operatu iz 1991. godine i koja je snimljena od strane sudskog vještaka 2005. godine u neto/korisnoj površini od 221,00 m² iznosi: 187.850,00 KM,

- za kuću u sadašnjem stanju koja je sanirana i dograđena i nadograđena 2005. godine u stanju u kojem je danas, a koja iznosi: 244.630,00 KM.

Prema navedenim Evropskim standardom procjene nekretnina (EVS) i Preporuci razvojne banke FBiH tržišna/uporedna metoda je primarna, dok su sve ostale metode kontrole, koju dopunu nalaza i mišljenja vještak je usmeno obrazložio na nastavku glavne rasprave od 15.04.2026. godine (raspravni zapisnik od 15.04.2026. godine), na koji nije bilo primjedbi punomoćnika tužitelja, dok je istom prigovorila punomoćnica tuženog.

U svom usmenom obrazloženju, na upit suda, vještak je u cijelosti ostao kod svog osnovnog nalaza i mišljenja od 23.02.2023. godine i usmenog obrazloženja datog na ročištu za glavnu raspravu 24.08.2023. godine u postupku prije donošenja ukinute presude, dajući decidno mišljenje o osnovnom uzroku utvrđenih oštećenja na objektu tužitelja,

imajući pri tome u vidu dati nalaz vještaka geološke struke, činjenicu što tužitelji nisu uradili novi – betonski sklop, temeljne grede, tj. horizontalne i vertikalne serklaže, kako je to bilo predviđeno nalazom vještaka Salihović Zuhdiye, da odgovorno tvrdi da do novih oštećenja na objektu ne bi došlo, a koju tvrdnju potkrepljuje i činjenicom da je vidljivo da su na objektima u tom naselju izvođeni takvi sanacioni radovi (horizontalni i vertikalni serklaži), te da na istim nema štete. Osim toga, vještak je ostao pri mišljenju da dogradnja i nadogradnja objekta nije vršena u skladu sa propisima, niti tužitelji za iste imaju potrebna odobrenja shodno zakonskim propisima koji su bili na snazi u vrijeme dogradnje i nadogradnje objekta.

Sud je poklonio vjeru nalazu i mišljenju vještaka građevinske struke od 23.02.2023. godine, njegovom usmenom obrazloženju sa ročišta od 24.08.2023. godine i od 15.04.2026. godine, jer dato mišljenje tužitelji svojim tvrdnjama nisu doveli niti u jednom dijelu u razumnu sumnju, posebno što je vršio i raskop temelja.

Sud nije imao niti jedan razlog da ne pokloni vjeru dopunskom nalazu i mišljenju vještaka, u izračun tržišne vrijednosti nekretnina (tri načina), međutim isti nalaz nije prihvatio s obzirom da se vještak izjasnio u svom osnovnom nalazu da je sanacija objekta moguća i poželjna.

Sud utvrđuje:

- da je porodični stambeni objekat tužitelja sagrađen 1974. godine na osnovu prethodno pribavljene urbanističke saglasnosti na parceli označenoj kao kč.br. 440/21 (stari premjer), koja parcela odgovara parceli kč.br. 66 (po novom premjeru), zv.27. juli (nalaz vještaka geometra),
- da je na objektu građenom 1974. godine vršena dogradnja i nadogradnja za dijelove i površine zgrade kako je to opisano u nalazu i mišljenju vještaka građevinske struke Salihović Zuhdiye u ranijem postupku (Presuda P-122/01-B), kao i vještak Mujagić Nusret,
- da se predmetne nekretnine nalaze unutar rudnog eksploatacionog polja (nalaz vještaka rudarske struke),
- da na stambenom objektu postoje oštećenja u vidu pukotina različitih širina i dužina (bliže opisane u nalazu vještaka građevinske struke),
- da je štetu na objektima moguće sanirati po predmjeru sačinjenom od strane vještaka građevinske struke za novčani iznos od 33.925,00 KM (osnovni nalaz vještaka građevinske struke),
- da je tužiteljima za predmetne nekretnine, u postupku pred Općinskim sudom u Živinicama, u predmetu br. P-122/01-B, dosuđena naknada na ime sanacije štete na stambenom objektu u ukupnom iznosu od 17.180,00 KM, shodno nalazu i mišljenju vještaka građevinske struke Salihović Zuhdiye od 16.05.2005. godine sa precizno datim opisom radova koje je potrebno i moguće izvesti na sanaciji objekta za dosuđeni iznos, između ostalog ojačavanje temelja, nabavka i ugradnja armature u temeljne trake, ojačavanje i utezanje objekta AB stubovima 25/25 beton BM-30 i armatura 4fi i 4 ra 40/40.

- da tužitelji nisu postupili po datom predmjeru, predračunu i opisu potrebnih radova iz nalaza i mišljenja vještaka u predmetu P-122/01-B, odnosno nisu izveli novi armirano-betonski sklop temeljne grede, horizontalne i vertikalne serklaže i druge radove (nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke i njegovo usmeno obrazloženje),
- da je vještak građevinske struke jasno i decidno objasnio šta predstavlja sanaciju temeljne i nadzemne konstrukcije objekta, da objekat koji je građen 1974. godine nije imao urađene vertikalne serklaže zbog čega je najvjerovatnije došlo do pukotina, radi čega je vještak u ranijem postupku i predložio te radove, jer isti imaju pored nosive funkcije objekta i funkciju zaštite objekta od potresa, koji lokalitet građevinska struka nalazi u VII seizmičkoj zoni, da su zakonski propisi doneseni nakon 1974. godine predviđali izradu horizontalnih i vertikalnih serklaža kojih serklaža nema u današnjem objektu (što je predložio vještak Salihović Zuhdija),
- da do štete na objektima koja je utvrđena sigurno ne bi došlo da su tužitelji postupili po nalazu i mišljenju vještaka Salihović Zuhdije, tj. da su izveli novi armirano-betonski sklop temeljne grede, horizontalne i vertikalne serklaže i dr. (nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke i njegovo usmeno obrazloženje),
- da za dograđene i nadograđene dijelove objekta, bliže opisane u nalazu i mišljenju vještaka građevinske struke, tužitelji nemaju potrebnu građevinsku dokumentaciju shodno važećim zakonskim propisima,
- da na predmetnom lokalitetu, gdje se nalazi i stambeni objekat tužitelja, još uvijek traju postrudarski procesi koji, s obzirom na kosinu konkretnog terena, neće stati godinama, da se radi o ranjivom terenu koji više nije stabilan zbog blizine i uticaja rudarskih radova iz obližnjih otkopnih polja tuženog (vještak Amir Mešković),
- da se podzemnom eksploatacijom uglja mogu proizvesti štete na površini terena-slijeganjem terena, da je u konkretnom slučaju to potvrđeno geodetskim mjerenjima u vrijeme izrade Studije 1981. godine, da su nekretnine tužitelja izvan uticaja podzemnih rudarskih radova, odnosno da je linija uticaja podzemnih rudarskih radova uz parcelu tužitelja dok se objekti nalaze izvan linije uticaja (vještak rudarske struke),
- da projektovana tehnologija upotrebe minsko-eksplozivnih sredstava u konkretnom slučaju nije mogla proizvesti štetne efekte miniranja na predmetnim objektima, kao i da je voda u ležištima kontinuirano kontrolisana, te da je uticaj podzemnih voda zanemarljiv, ali da štete na objektima mogu nastati i gdje nema rudarskih radova (vještak rudarske struke).

Tužitelji svoj tužbeni zahtjev temelje na odredbama Zakona o obligacionim odnosima odnosima („Službene novine SFRJ“ br. 29/78 i 57/89; „Službeni list SR BiH“ br. 2/92, 13/93 i 13/94; „Službene novine F BiH“ br. 27/03 u daljem tekstu ZOO), koje regulišu odgovornost od opasne

djelatnosti, objektivna odgovornost, a u konkretnom slučaju je nesporno da je djelatnost tuženog na eksploataciji uglja opasna djelatnost.

Članom 154. stav 1. ZOO propisano je da ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

Članom 173. ZOO-a propisano je da šteta nastala u vezi sa opasnom stvari, odnosno opasnom djelatnošću, smatra se da potiče od te stvari, odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete.

Članom 177. stav 1. propisano je da se imalac oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potiče od nekog uzroka koji se nalazio van stvari, a čije se dejstvo nije moglo predvidjeti ni izbjeći ili otkloniti, dok je stavom 3. propisano da se imalac oslobađa odgovornosti djelimično, ako je oštećenik djelimično doprinio nastanku štete.

Iz naprijed navedenih zakonskih odredbi proizilazi, primjenom analognog tumačenja, da se i vršilac opasne djelatnosti može osloboditi odgovornosti za nastalu štetu ukoliko dokaže da opasna djelatnost nije bila uzrok štete, odnosno ako dokaže da je šteta nastala od nekog uzroka izvan opasne djelatnosti. To konkretno znači da je na tužiteljima teret dokazivanja tvrdnje da je šteta nastala krivicom tuženog ili u vezi rudarskih aktivnosti tuženog, koje se mogu smatrati opasnom djelatnošću, dok na tuženom leži teret dokazivanja tvrdnje da šteta nije nastala krivicom tuženog, odnosno da šteta nije nastala u vezi sa aktivnostima i radnjama tuženog koje se mogu smatrati opasnom djelatnošću.

U konkretnom slučaju, ponovnom analizom svih provedenih dokaza i navedenog činjeničnog utvrđenja u kontekstu citiranih zakonskih odredaba mišljenje je ovog suda da ne stoji odgovornost tuženog za nastala oštećenja na nekretninama tužitelja, jer je tuženi izvedenim dokazima uspio dokazati da postoje okolnosti koje isključuju njegovu odgovornost u cijelosti kao lica koje se bavi opasnom djelatnošću. Naime, tačno je da se vještak geološke struke Amir Mešković, čiji je zadatak bio da se izjasni na okolnosti uzroka štete na nekretninama tužitelja, izjasnio da su utvrđena oštećenja posljedica postrudarskih procesa u jamskoj eksploataciji uglja, koja su u tom području intenzivno vršena do 1982. godine, ali da su postrudarski procesi dugotrajni procesi i da konsolidacija terena traje godinama, kao i da se vještak rudarske struke izjasnio da se nekretnine tužitelja nalaze unutar rudnog eksploatacionog polja, ali da seizmički efekti miniranja nisu mogli uticati na nastala oštećenja na nekretninama tužitelja. To konkretno znači da su tužitelji dokazali da radovi tuženog, koji se bavi opasnom djelatnošću- postrudarski procesi, mogu ili su mogli uticati na utvrđena oštećenja. Međutim, s druge strane vještak arhitektonsko-građevinske struke se izjasnio, pri čemu je imao u vidu dati nalaz i mišljenje vještaka geološke i rudarske struke, te činjenicu koja je tokom postupka između stranaka bila nesporna da je tužiteljima tuženi na ime štete na objektima po Presudi

Općinskog suda u Živinicama, br. P-122/01-B od 20.10.2005. godine, isplatio iznos od 17.180,00 KM, na ime sanacije objekta a po osnovu sačinjenog nalaza i mišljenja (predmjera i predračuna radova) vještaka Salihović Zuhdiye, na sasvim siguran i jasan način izjasnio da na stambenim objektima tužitelja sigurno ne bi došlo do oštećenja (bliže opisanih u nalazu) da su tužitelji objekat sanirali po predmjeru i predračunu sačinjenom od strane vještaka Salihović Zuhdiye, da nisu vršili dogradnju i nadogradnju objekta na temeljnu konstrukciju koju je trebalo prvo izvesti, odnosno sanirati u skladu sa datim predmjerom i predračunom radova, koju nadogradnju i dogradnju su vršili mimo zakonskih propisa koji su bili obavezni u vrijeme dogradnje i nadogradnje, bez odgovarajuće građevinske dokumentacije, od strane nestručnih lica, da je po njegovom mišljenju na svakom terenu moguće graditi uz adekvatnu gradnju i građevinsku dokumentaciju (projekte).

Shodno svemu naprijed iznijetom sud je mišljenja da tužiteljima ne pripada naknada štete iz razloga što postoji okolnosti koje isključuju odgovornost tuženog, kao lica koje se bavi opasnom djelatnošću predviđene odredbom člana 177. ZOO-a, radi čega je tužbeni zahtjev tužitelja valjalo odbiti jer je tuženi dokazao da tužitelji nisu izvršili sanaciju objekta po predmjeru i predračunu radova koje je dao vještak Salihović Zuhdiya 2005. godine i za koju je istim isplaćen dosuđeni iznos. U konačnom tužitelji umjesto da prvo izvrše sanaciju objekta na osnovu datog predmjera i predračuna, vršili su dogradnju i nadogradnju objekta (radovi bliže opisani u nalazu vještaka arhitektonsko-građevinske struke), između ostalog kosi krov su zamijenili ravnim, da pri tome nisu stavili oluke, pri čemu se voda slijevala niz zidove i time još više uticala na temeljno tlo, a time i na temeljnu konstrukciju objekta. Dakle, da su tužitelji izvršili sanaciju objekta po predmjeru i predračunu vještaka Salihović Zuhdiye, što su trebali i za što su im isplaćena novčana sredstva, posebno što su znali da se njihov objekat nalazi u zoni eksploatacionog polja, da su postrudarski procesi dugotrajni procesi koji će i dalje trajati, o čemu su bili upoznati iz ranijeg postupka u kojem su osim toga bili zastupani od strane stručnog lica, pa tek u toj situaciji bi mogli potraživati štetu ukoliko bi ista bila utvrđena nakon izvođenja tih radova, a što oni nisu učinili.

Bez osnova je tvrdnja punomoćnika tužitelja da je na objektima nastala totalna šteta, s obzirom na mišljenje vještaka građevinske struke da bi sanacija bila opravdana, a čemu u prilog govori i utvrđenje vještaka geološke struke koji je utvrdio prilikom uviđaja da na spornoj parceli nema dramatičnih klizišta, kao ni proloma terena, što govori u prilog tvrdnji vještaka arhitektonsko-građevinske struke da je sanacija opravdana.

Bez osnova je na drugačiju odluku suda i pozivanje punomoćnika tužitelja na nalaz vještaka Vujović Milorada, koji nalaz nije rađen za konkretne nekretnine, kao i na nalaz vještaka Begić Hamida (Presuda br. P-122/01-B), koji se izjasnio da je objekat moguće sanirati sa građevinskog

aspekta, ali da će sa aspekta rudarskih radova i geološke građe tla ponovno nastati nove pukotine i prsline što upravo govori u prilog činjenici da su tužitelji trebali postupiti po ranijoj presudi što bi u konačnici, tj. u konkretnom postupku bio dokaz da su radovi tuženog i pored svih poduzetih mjera i izvedenih radova, kako je to predloženo od strane ranijeg vještaka, prouzročili nova oštećenja. U konačnici zadatak vještaka građevinske struke (Rješenje od 06.01.2023. godine) je pored ostalog bio da se izjasni da li ima osnova za ponovnu adaptaciju i popravku objekta tužitelja, kao i da li je izvršena sanacija utvrđenih oštećenja u ranijem postupku u potpunosti u skladu sa nalazom vještaka Salihović Zuhdije u predmetu br. P-122/01-B.

Iz svih iznijetih razloga sud je i odlučio kao u izreci presude.

Odluka o troškovima postupka temelji se na odredbi člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku, pa je sud obavezao tužitelje da tuženom solidarno nadoknade troškove postupka u iznosu od 1.125,00 KM koji se odnose na provedena vještačenja po vještacima geološke, građevinske i rudarske struke u ranije provedenom postupku u iznosu do 850,00 KM, te na ime dodatne uplate na ime provedenog vještačenja po vještaku rudarske struke iznos od 275,00 KM.

Sudija
Envera Kukić

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Kantonalnom sudu Tuzla roku od 30 dana od dana prijema iste. Žalba se podnosi putem ovog suda u putem ovog suda u 4 istovjetna primjerka.